

Приручник Програм психосоцијалне подршке особама које се суочавају са неплодношћу InsideMe

Аутори: проф. др Милица Митровић, мср Мила Губеринић, мср Никола Ћировић, проф.
др Јелена Опсеница Костић, проф. др Ивана Јанковић, доц. др Миљана Спасић Шнеле,
доц. др Милан Тренкић

РЕЦЕНЗИЈА ПРИРУЧНИКА

Приручник „Програм психосоцијалне подршке особама које се суочавају са неплодношћу InsideMe“ представља важан и значајан допринос стручној литератури, посебно у области психолошке подршке особама које се суочавају са за психичко здравље изазовним ситуацијама и околностима. Аутори су на систематичан начин представили комплексност неплодности, која представља не само медицински, већ и психолошки и социјални проблем, проблем појединца, али и проблем друштва. Оваква комплексност указује на неопходност интеграције психолошке подршке у медицински третман. Програм управо описује један од начина пружања психосоцијалне подршке особама које се суочавају са овим проблемом у пракси.

Приручник чини шест целина, представљених на око педесетак страница, формата А5.

У првом делу приручника, аутори наводе дефиницију неплодности, приказују податке о њеној учесталости и утицају на појединца и друштво у целини. Аутори наглашавају потребу за психолошком подршком, истичући да неплодност, иако примарно медицински проблем, носи са собом и бројне психосоцијалне последице.

У другом делу приручника „Зашто неплодност изазива кризу?“ аутори разматрају ометајући ефекат неплодности на очекиване промене покренуте биолошким, социјалним и психолошким системима, што оправдава посматрање неплодности као биопсихосоцијалне кризе.

Трећи део посвећен је теми психолошких последица неплодности. У овом делу, ослањајући се на резултате истраживањ, аутори описују психолошке последице овог проблема. Неке од тих последица су: депресивност, туга, анксиозност, кривица, промене у идентитету, проблеми у социјалним интеракцијама, ниско самопоштовање итд.

Четврти део приручника се фокусира на промене у моделима пружања психосоцијалне подршке особама које се суочавају са инфертилитетом. Аутори приказују промене модела групног рада током времена, почев од приступа усмереног на туговање до приступа усмереног на стицање вештина и оснаживање индивидуа.

Пети део посвећен је приказу пројекта *Криза идентитета жена које се суочавају са неплодношћу: Мешовити методолошки приступ – InsideMe*, тачније приказу пројектног тима и главних циљева пројекта. Посебно место у овом делу заузима укратко наведени закључци изведени из резултата истраживања у оквиру пројекта који су ауторима

послужили као смернице у изради овог програма. Ово даје научну тежину приручнику, јер се програм заснива на налазима истраживања и закључцима изведених из тих налаза.

Шести део приручника описује Програм психосоцијалне подршке особама које се суочавају са неплодношћу InsideMe. Програм је осмишљен као групни психоедукативни програм, који обухвата пет сусрета (једном недељно), у трајању од по 120 минута. Циљ програма је стицање знања и вештина које ће помоћи учесницима да се лакше носе са кризом коју неплодност изазива. Аутори описују структуру и динамику сусрета, наводећи препоруке из праксе као аргументе одлука везаних за осмишљавање програма. Даље, аутори описују иницијални интервју, који се реализује са потенцијалним члановима групе пре првог сусрета. Тачније, описују главне циљеве иницијалног интервјуа.

Следи детаљан опис сваког сусрета, који подразумева навођење циљева сусрета и опис (терапијских) вежби кроз које ће ти циљеви бити реализовани. Главни циљ првог сусрета јесте израда и сагледавање сопствене репродуктивне приче, као полазна тачка у саветодавном и терапијском раду на психолошким последицама неплодности. Други сусрет посвећен је емоцијама, тачније, унапређењу способности препознавања емоција и самим тим унапређењу емоционалне контроле и регулације. Трећи сусрет посвећен је вежбама когнитивног дефузионирања. У фокусу четвртог сусрета јесу интерперсонални односи, социјална подршка и комуникација. Пети сусрет посвећен је идентификовању животних вредности и изради плана остваривања циљева који су сагласни са вредностима којима се особа води у животу.

Аутори јасно и систематично описују програм психосоцијалне подршке. Приликом израде аутори су се ослањали како на тренутно најактуелније праксе из области психолошке подршке, тако и на резултате истраживања на тему психосоцијалних аспеката неплодности. Приручник нуди приличан број вежби и техника, које могу бити корисне не само у раду са особама које се суочавају са неплодношћу, већ и у ширем контексту рада са клијентима који пролазе кроз различите врсте животних криза.

На основу свега наведеног, са задовољством препоручујем Наставно-научном већу Филозофског факултета у Нишу да одобри публикавање „Приручника Програм психосоцијалне подршке особама које се суочавају са неплодношћу InsideMe“.

У Косовској Митровици, 01.10.2024.

Проф. др Драгана Станојевић

Драгана Станојевић
Катедра за психологију

Филозофски факултет Универзитета у Приштини
са привременим седиштем у Косовској Митровици